

บทที่ 6

นำเสนอรูปแบบนวัตกรรม

จากผลการวิจัยในระยะที่ 1 และการวิจัยระยะที่ 2 ผู้วิจัยได้ทำการจัดทำศูนย์เรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตำบลท่าสอง ฦ วัดกุญชรวนาราม และมีการประเมินผลศูนย์เรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตำบลท่าสองคอน ดังต่อไปนี้

นิทรรศการศูนย์เรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น

1. ตำนานหลวงปู่สิงห์

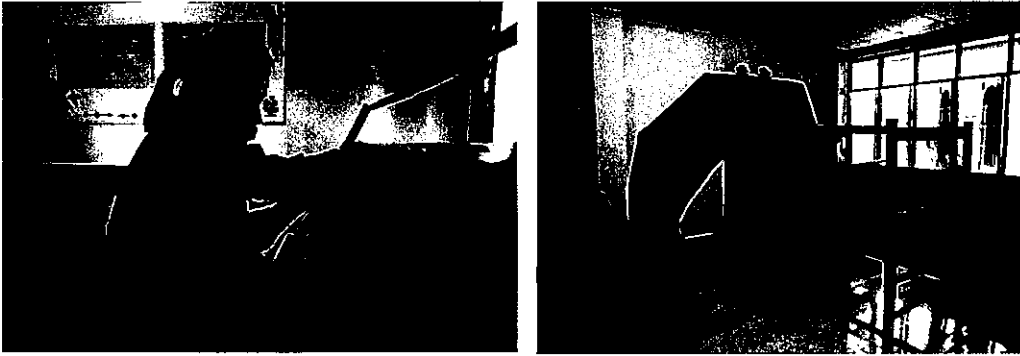
มีการจัดแสดงประวัติความเป็นมาของ หลวงปู่สิงห์ โสภโณ หรือ “พระครูสารภิกง ประยุต” อดีตเจ้าอาวาสวัดกุญชรวนาราม บ้านหนองเขื่อนช้าง เจ้าคณะตำบลท่าสองคอน อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม เป็นพระที่มีวัตรปฏิบัติดี สร้างคุณประโยชน์ให้กับชาวตำบลท่าสองคอน

ภาพที่ 4 ภาพประกอบการจัดแสดงห้องตำนานหลวงปู่สิงห์

2. ตำนานผ้าไหม

ตำนานผ้าไหม โดยเฉพาะผ้าไหมลายสร้อยดอกหมากซึ่งชาวตำบลท่าสองคอน และชาวบ้านหนองเขื่อนช้างได้ดำเนินการทอผ้าพื้นเมือง และผลิตภัณฑ์งานประดิษฐ์จากสิ่งทอ ตั้งแต่อดีตเป็นต้นมา มีการจัดแสดงอุปกรณ์การทอผ้าไหม ขั้นตอนการทอผ้าไหม พร้อมด้วยผ้าไหมและผลิตภัณฑ์ต่างๆ

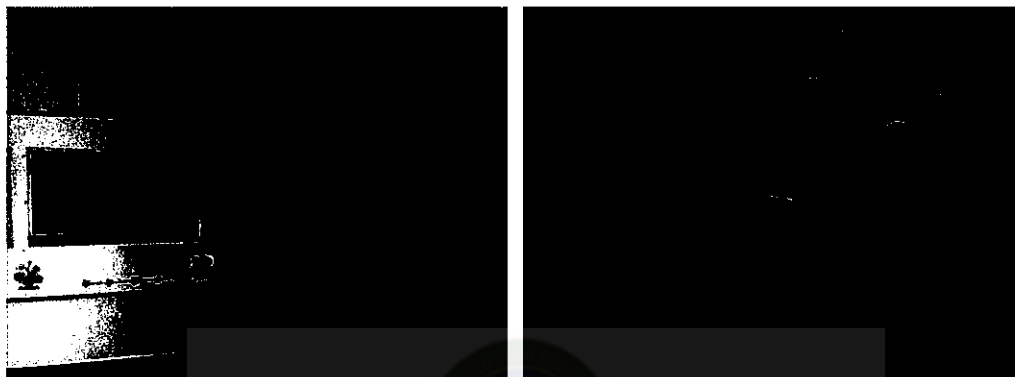
ภาพที่ 5 ภาพประกอบการจัดแสดงห้องตำนานผ้าไหม

ภาพที่ 6 ภาพประกอบการจัดแสดงผ้าไหมลายสร้อยดอกหมาก

นอกจากนี้ในห้องนี้ยังได้บอกกล่าวถึงภูมิปัญญาท้องถิ่น ที่ได้จากการย้อมสีไหมจากธรรมชาติ สีที่ย้อมจากธรรมชาติ มีดังนี้ สีแดง ได้จาก ครั่ง รากขยอ สีน้ำเงิน ได้จาก ต้นคราม สีเหลือง ได้จาก แก่นขนุน ขมิ้นชัน แก่นเข สีเขียว ได้จาก เปลือกสมอและใบหูกวาง ใบเตย

สีม่วงอ่อน ได้จาก ลูกหว้า สีชมพู ได้จาก ต้นฝาง ต้นมหากาฬ สีดำ ได้จาก เปลือกสมอ และลูกมะเกลือ ลูกกระจาย สีส้ม ได้จากลูกสะติ (หมากชาติ) สีน้ำตาลแก่ ได้จาก จานแก่นอะกลาง สีกากี้แกมเขียว ได้จาก เปลือกเพกากับแก่นขนุน สีกากี้แกมเหลือง ได้จาก หมากสงกับแก่นแกแล

ภาพที่ 7 ภาพประกอบการจัดแสดงการย้อมสีไหมจากธรรมชาติ

3. ตำนานช้าง

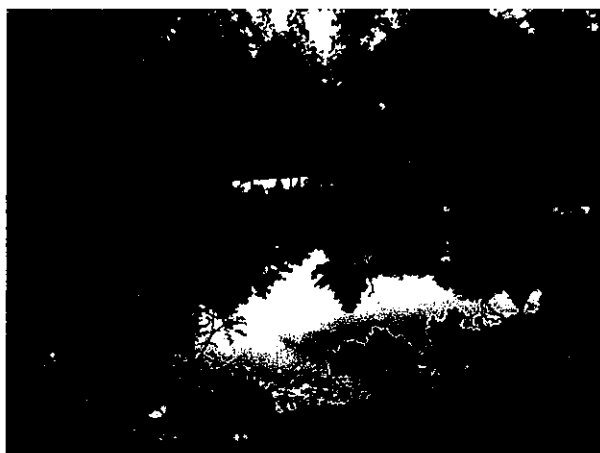
จัดแสดงความเป็นมา และประวัติบ้านหนองเขื่อนช้าง เป็นหมู่บ้านตั้งอยู่ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม เมื่อประมาณปี พ.ศ.2230 โดยประชาชนที่อพยพมาจากบ้านเมืองหงส์เมืองทองจังหวัดร้อยเอ็ด ซึ่งเดิมดินแดนนี้เป็นป่าคงคิมมีสัตว์นานาชนิดอาศัยอยู่ตรงใจกลางมีหนองน้ำเป็นที่อยู่อาศัยของสัตว์ มีโขลงช้างจำนวนมากมาอาบน้ำอยู่เป็นประจำ จนกลายเป็น “เดือนช้าง” และได้เพี้ยนมาเป็นเขื่อนช้าง จึงเรียกว่า “บ้านหนองเขื่อนช้าง

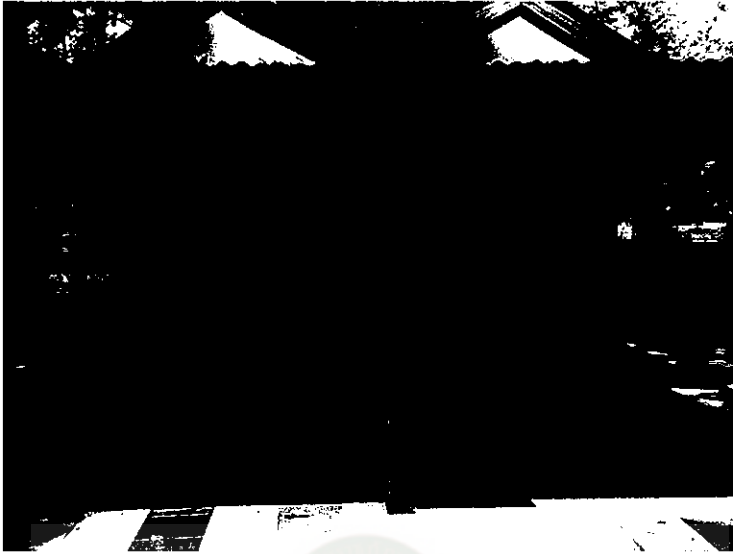
ภาพที่ 8 ภาพประกอบการจัดแสดงตำนานช้าง

4. ตำนานเต่า

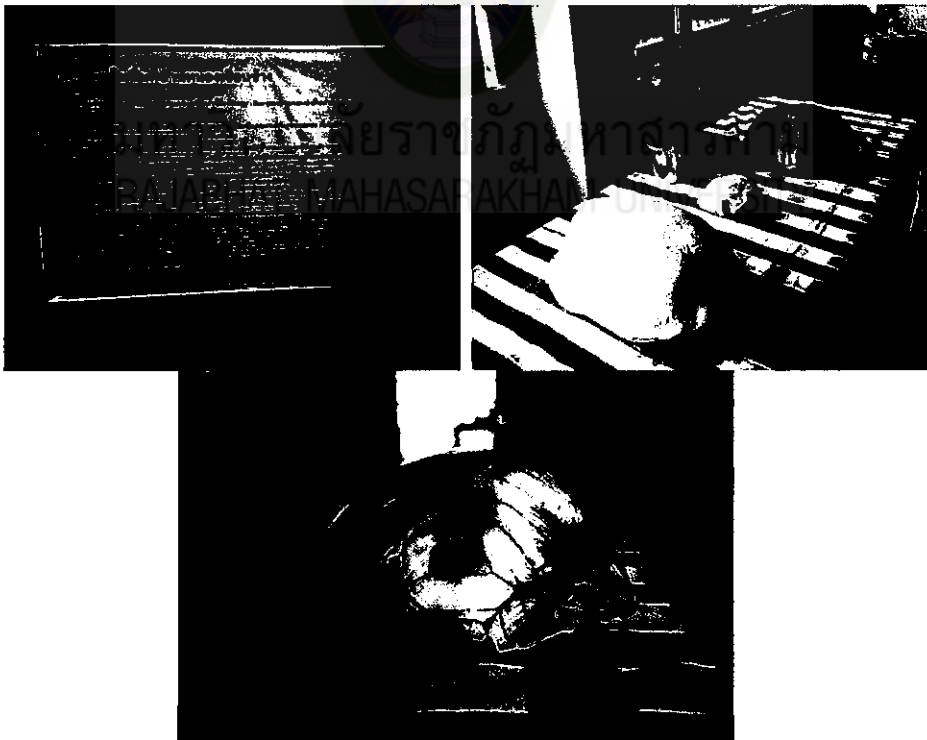
จัดแสดงตำนานเต่าที่มีประวัติความเป็นมาเกี่ยวเนื่องกับบ้านหนองเขื่อนช้าง โดยกล่าวถึงหนองน้ำที่อยู่ภายในวัดกุฎุขรวนารามจะมีฝูงเต่าขนาดใหญ่ อาศัยอยู่เป็นจำนวนมาก สมัยนั้นวัดกุฎุขรวนาราม ยังเป็นป่า ชาวบ้านเรียกว่า ดอนปู่ตา ซึ่งมีความศักดิ์สิทธิ์มาก ฝูงเต่าใหญ่ทั้งหลาย เมื่อขึ้นจากหนองน้ำแห่งนี้แล้ว ก็มาอาศัยอยู่ดอนปู่ตา อยู่ตามร่มไม้ ส่วนมากจะเป็นต้นมะขามขนาดใหญ่ และอยู่ใต้ฮ้านญาพ่อปู่ (อยู่ใต้ถุนปู่ตา) เต็มไปหมด และไม่มีใครกล้าทำลายเลย เพราะชาวบ้านถือว่าเต่าเป็นม้า (พาหนะ) ญาพ่อปู่ (ผีปู่ตา) จึงไม่กล้าจะทำร้าย

ภาพที่ 9 หนองน้ำซึ่งเป็นที่อยู่ของเต่าภายในวัดกุฎุขรวนาราม

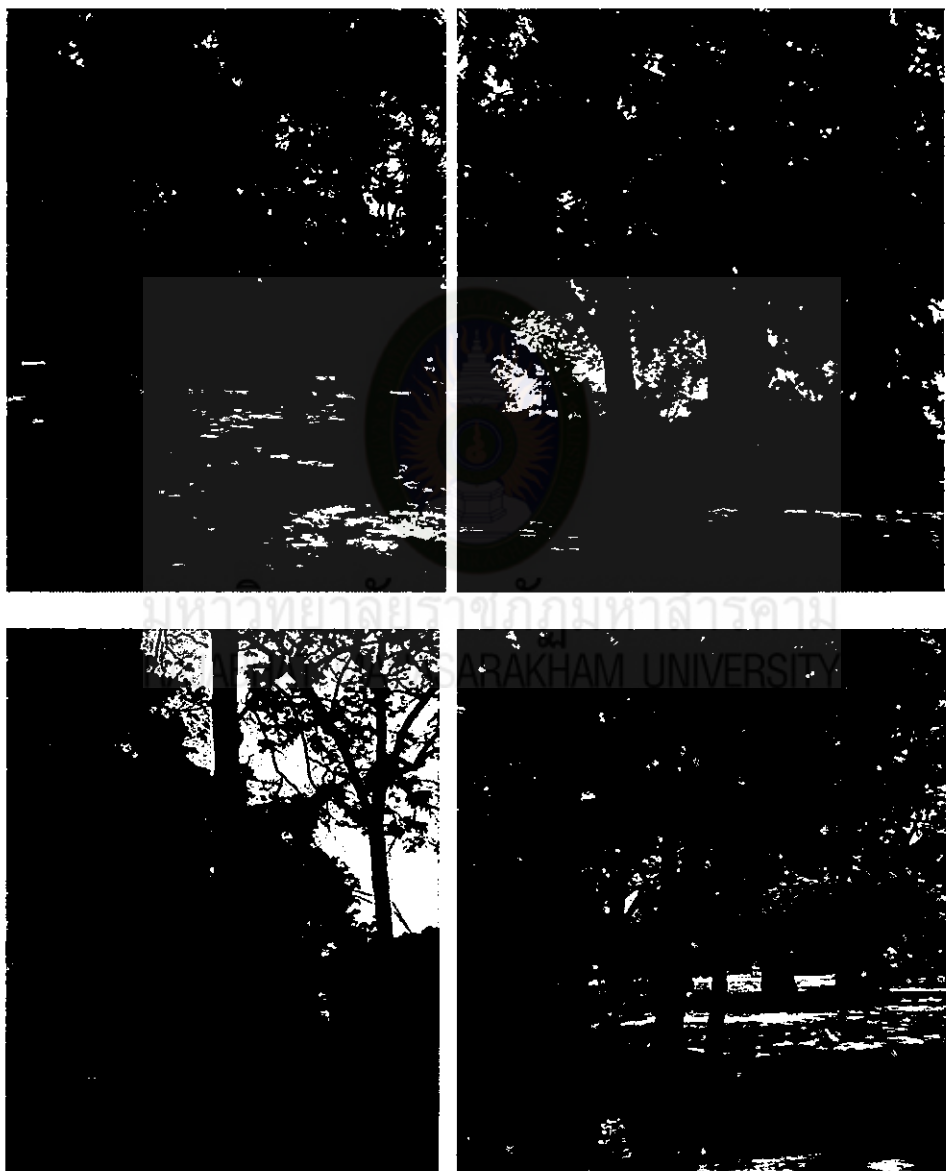
ภาพที่ 10 ซ้านญาฟอปู หรือ ศาลปู่ตา

ภาพที่ 11 ภาพประกอบการจัดแสดงห้องตำนานเต่า

5. ตำนานต้นไม้ใหญ่

ตำนานต้นไม้ใหญ่เกิดจากหลวงปู่สิงห์ โสภโณ ได้ย้ายที่ตั้งวัดเดิม มาอยู่ที่ดอนปู่ตา ซึ่งเป็นป่ารกทึบ มีต้นไม้ใหญ่ขึ้นเต็มไปหมด โดยท่านผู้ใส่ใจในการอนุรักษ์ธรรมชาติ ไม่ส่งเสริมให้ใครไปตัดไม้หรือทำลายป่า หลวงปู่สิงห์เป็นผู้ที่มีความประสงค์ที่จะอนุรักษ์ต้นไม้เอาไว้ทุกชนิด ไม่ชอบให้ใครตัดไม้ทำลายป่า และส่งเสริมให้ชาวบ้านปลูกป่าชุมชน จนตกเป็นมรดกทางธรรมชาติ ซึ่งเป็นแหล่งศึกษาเรียนรู้ต้นไม้ใหญ่ให้ได้ศึกษามาจนถึงปัจจุบัน

ภาพที่ 12 ภาพประกอบตำนานต้นไม้ใหญ่

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

จากการแจกแบบประเมินความพึงพอใจ ที่มีต่อศูนย์เรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น ที่มา
เยี่ยมชม จำนวน 100 คน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 4 แสดงร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา

(n = 100)

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม		
1.1 เพศ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ชาย	37	37.00
หญิง	63	63.00
รวม	100	100.00
1.2 อายุ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
9 - 15 ปี	14	30.00
16 - 20 ปี	10	10.00
21 - 25 ปี	13	13.00
25 - 30 ปี	14	14.00
31 - 40 ปี	30	14.00
41 - 50 ปี	10	10.00
50 ปี ขึ้นไป	9	9.00
รวม	100	100.00
1.3 ระดับการศึกษา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ประถมศึกษา	14	14.00
มัธยมศึกษาตอนต้น	10	10.00
มัธยมศึกษาตอนปลาย	13	13.00
กำลังศึกษาระดับอุดมศึกษา	14	14.00
ปริญญาตรี	30	30.00
ปริญญาโท	10	10.00

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ปริญญาเอก	9	9.00
รวม	100	100.00

จากตารางที่ 4 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีจำนวน 63 คน คิดเป็นร้อยละ 63.00 มีอายุระหว่าง 31 - 40 ปี มากที่สุด จำนวน 30 คน โดยคิดเป็นร้อยละ 30.00 รองลงมาคืออายุระหว่าง 9-15 ปี และ 25 - 30 ปี เท่ากัน จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 14.00 การศึกษาส่วนใหญ่ปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 30.00 รองลงมาคือกำลังศึกษาระดับอุดมศึกษา และประถมศึกษา มีจำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 14.00 เท่ากัน

ตารางที่ 5 ระดับความพึงพอใจในการให้บริการศูนย์เรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น ตำบลท่าสองคอน

รายการประเมิน	ค่าความพึงพอใจ		ระดับ
	$\bar{X}$	S.D.	
1. ด้านอาคารสถานที่			
1.1 ภูมิทัศน์	4.20	0.93	มาก
1.2 ความสะอาด เรียบร้อย	4.11	0.86	มาก
1.3 ความพร้อมของสถานที่ในการจัดกิจกรรม	3.60	0.79	มาก
รวม	3.97	0.86	มาก
2. ด้านการบริการของบุคลากร			
2.1 ความถูกต้องแม่นยำของการให้บริการข้อมูล	3.43	0.99	ปานกลาง
2.2 มีจิตบริการ	3.98	0.55	มาก
2.3 การให้คำปรึกษา แนะนำ แก้ปัญหา	3.50	0.73	ปานกลาง
รวม	3.63	0.75	มาก

รายการประเมิน	ค่าความพึงพอใจ		ระดับ
	$\bar{X}$	S.D.	
3. ด้านการจัดแสดง			
3.1 ประโยชน์ต่อการศึกษา	3.88	0.76	มาก
3.2 เปิดโลกทัศน์และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างองค์กร	4.08	0.72	มาก
3.3 ส่งเสริมการท่องเที่ยว และนันทนาการ	4.06	0.70	มาก
รวม	4.00	0.73	มาก
4. ด้านการจัดนิทรรศการภายใน			
4.1 เป็นศูนย์กลางการเรียนรู้วัฒนธรรมตำบลท่าสองคอน	3.61	0.64	มาก
4.2 สะท้อนภาพวัฒนธรรมตำบลท่าสองคอน	3.12	0.78	ปานกลาง
4.3 ส่งเสริมการท่องเที่ยว และนันทนาการ	3.53	0.70	มาก
รวม	3.42	0.71	ปานกลาง
5. ด้านการบริการวิชาการเกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรม			
5.1 เป็นแหล่งเรียนรู้ค้นคว้าข้อมูลทางศิลปวัฒนธรรม	4.03	0.64	มาก
5.2 มีข้อมูลการค้นคว้าได้ทางเว็บไซต์	4.12	1.12	มาก
5.3 มีผลงานวิจัยและผลงานทางวิชาการอย่างต่อเนื่อง	4.15	0.80	มาก
5.4 บุคลากรมีความรู้ ความสามารถในการให้ความรู้และการเป็นวิทยากร	3.56	0.82	มาก
5.5 มีกิจกรรมส่งเสริมสังคมพหุวัฒนธรรม	3.23	1.15	ปานกลาง
รวม	3.81	0.90	มาก
6. ด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม			
6.1 มีกิจกรรมทางศิลปวัฒนธรรมจัดเป็นประจำตลอดปี	3.98	0.55	มาก
6.2 มีความร่วมมือระหว่างชุมชน องค์กร และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	3.50	0.73	มาก

รายการประเมิน	ค่าความพึงพอใจ		ระดับ
	$\bar{X}$	S.D.	
6.3 มีการอนุรักษ์ฟื้นฟู ทางด้านศิลปวัฒนธรรม	3.58	0.72	มาก
6.4 กิจกรรมมีความสอดคล้องกับบริบทของชุมชนในยุคปัจจุบัน	3.58	0.72	มาก
รวม	3.58	0.68	มาก

ระดับความพึงพอใจในการให้บริการศูนย์เรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น ตำบลท่าสองคอนในภาพรวมมีความพึงพอใจ ในระดับมากมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 3.58 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงจากมากไปหาน้อย พบว่า ความพึงพอใจมากที่สุดคือด้านการจัดแสดงมีค่าความพึงพอใจในระดับมากมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.00 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.73 และในด้านอื่นๆ เมื่อเรียงจากมากไปหาน้อยพบว่า ด้านอาคารสถานที่ที่มีค่าความพึงพอใจในระดับมากมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 3.97 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.86 ด้านการบริการวิชาการเกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรม มีค่าความพึงพอใจในระดับมากมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 3.81 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.90 ด้านการบริการของบุคลากร มีค่าความพึงพอใจในระดับมากมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 3.63 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.86 ด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม มีค่าความพึงพอใจในระดับมากมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 3.58 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.68 และด้านการจัดนิทรรศการภายใน มีค่าความพึงพอใจในระดับมากมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 3.42 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.71 ตามลำดับ

ตอนที่ 3 สรุปข้อเสนอแนะ การประชาสัมพันธ์โครงการไม่ทั่วถึง คนให้ความสนใจน้อยเกินไป และควรมีการพัฒนาให้เป็นพิพิธภัณฑ์ถาวร และทำให้ประวัติศาสตร์กลับมามีชีวิตชีวาอีกครั้งหนึ่ง แต่สิ่งที่น่าชื่นชมเป็นอย่างยิ่งก็คือได้มีการเริ่มต้นและลงมือทำแล้ว จึงอยากจะทำให้มีการพัฒนาต่อไปเรื่อยๆ